

FIND SKILTET! – FOR ALLE

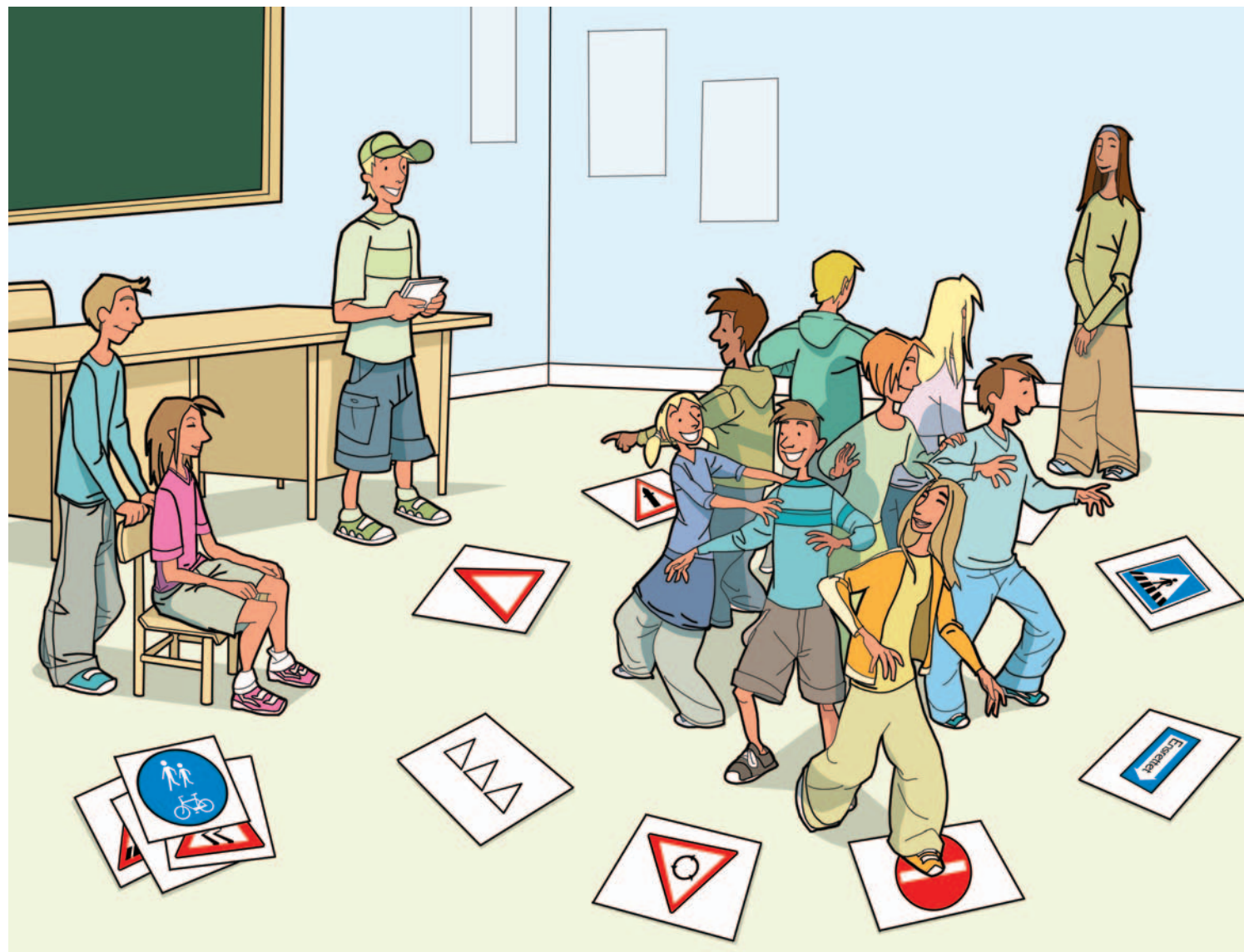
Her skal I lægge de ti trafikskilte ud på gulvet i en rundkreds med ca. en halv meters mellemrum. Alle børn stiller sig ind i midten – én er dommer. Der kan være ni børn med ad gangen. Alle skal være i strøpesokker!

Legen går ud på, at dommeren råber øvelser op. Der står fx: Alle dem med hestehale find skiltet "Rundkørsel". Det gælder nu om at komme hurtigst over og stille sig på skiltet, som jo kun har plads til 1-2 børn. Dem, der ikke får en fod på skiltet eller mister balancen og falder på gulvet, er ude. Legen slutter, når der kun er én tilbage.

Dommeren skal læse op fra følgende:

- Alle dem med hestehale find: Rundkørsel
- Hvor må både cyklister køre og fodgængere gå?
- Alle dem med gummisko find: Højtænder
- Hvor skal kun fodgængere gå?
- Alle drenge find: Drej til venstre
- Alle piger find: Drej til højre
- Hvor må man kun køre den ene vej?
- Hvor skal man stoppe helt op?
- Hvor skal man køre rundt?
- Alle dem med blå øjne find: Glat vejbane

Find selv på flere.

HUSKELEG TIL BRUNO & NILLER I KRYDSET – FOR ALLE

Når børnene har set dagens afsnittet om Bruno & Niller i krydset - skal de se klippet én gang til. Men denne gang skal de huske en masse ting, de ser undervejs i klippet, uden at de på forhånd får at vide præcis, hvad de skal holde øje med.

Snak bagefter med børnene om, hvad de kunne huske, og hvad skiltene og tegnene betyder. Spørgsmålene lyder sådan her:

1. Hvad glemmer Niller at gøre i krydset?

- Række hånden i vejret
- Bremse

2. Hvad gør man, hvis man skal dreje til højre?

- Rækker armen ud til venstre
- Rækker armen ud til højre

3. Hvem står til venstre?

- Det gør en dansker
- Det gør en svensker

4. Hvem står til højre?

- En stodder
- Et møgøre

5. Hvad betyder gul i lyskrydset?

- At man skal stå helt stille
- At man skal løbe den anden vej
- At man skal rydde krydset

6. Hvad skal man gøre, når man ser hjattænder?

- Køre videre
- Ringe med klokken
- Række hånden op og stoppe

Svar:

1. Række hånden i vejret
2. Rækker armen ud til højre
3. Det gør en svensker
4. En stodder
5. At man skal rydde krydset
6. Række hånden op og stoppe

Find selv på flere.

HUSKELEG TIL BRUNO & NILLER VISER STIL – FOR ALLE

Her gælder det om at holde øjne og ører åbne!

Se afsnittet om cykelstil to gange. Anden gang skal børnene svare på en række forskellige spørgsmål. Få børnene til at diskutere god og dårlig trafikstil bagefter. Til hvert spørgsmål er der flere valgmuligheder:

1. Hvad råber Bruno efter bilen?

- Bilister skal spise mere medister
- Bilister skal hakkes til medister
- Hvor er min medister – din filister

2. Hvad farve har bilen, der dytter?

- Sort
- Orange
- Skriggul

3. Det er ok at råbe af nogen i trafikken når?

- Man ser nogen, man ikke kan li'
- Man må aldrig råbe i trafikken
- Man må aldrig råbe – men godt gi' fingeren

4. Hvad handler god stil i trafikken om?

- At have det rigtige tøj på
- At opføre sig ordentligt og vise hensyn
- At have en rigtig smart frisur

5. Hvor må man ikke køre på cykel?

- På vejen
- På cykelstien
- På fortovet

6. Har den gamle dame lyst til at gå over vejen?

- Ja, hun har set sin hund på den anden side
- Nej, hun skal ind og købe ind
- Ja, fordi hun er vild med Bruno

7. Hvilke butikker er i baggrunden i scenen med den gamle dame?

- En frisør og en købmand
- Et pizzeria og en McDonalds

8. Er det vigtigt at have øjenkontakt i trafikken?

- Ja
- Nej
- En gang imellem

9. Hvad siger Bruno, da Niller får sit sidste kryds?

- Så er den skid ude
- Så er den potte ude
- Noget på tysk

Svar

1. Bilister skal hakkes til medister
2. Sort
3. Man må aldrig råbe i trafikken
4. At opføre sig ordentligt og vise hensyn
5. På fortovet
6. Nej, hun skal ind og købe ind
7. En frisør og en købmand
8. Ja
9. Så er den potte ude

TRAFIKTEGN OG GÆT – FOR DE STORE

Del børnene op i hold med tre eller fire på hver og giv holdene navne. Det er lige meget, hvor mange hold, I er. I skal bruge tavlen, masser af kridt – gerne farvekridt, papirlapper med navne på trafiktegn og en dommer. Træk lod om, hvem der skal starte. Første hold trækker en lap papir med navnet på et trafiktegn. Vælg én fra holdet til at tegne tegnet på tavlen – resten af holdet må godt hjælpe til undervejs. Men man må ikke sige en lyd!

Bliver trafiktegnet tegnet rigtigt, får holdet ét point. Er det forkert, ryger trafiktegnet tilbage i bunken, som blandes godt. Uanset om holdet har tegnet rigtigt eller forkert, er det næste holds tur til at tegne.

Konkurrencen fortsætter, til alle har været oppe at tegne. Men husk, at vinderen først kan kåres, når alle hold har trukket lige mange trafiktegn – så sørg for, at der er nok ”lapper”. Her er nogle forslag til tegn, som I kan skrive på lapperne:

- Rundkørsel**
- Fodgængerfelt**
- Farligt vejkryds**
- Lyssignal**
- Børn forude**
- Dyrevildt på vejen**
- Glat vej**
- Indkørsel forbudt**
- Hajtænder**
- Højresving forbudt**
- Venstresving forbudt**
- Ryttere på vejen**
- Løse sten på vejen**
- Kreaturer på vejen**
- Ensrettet**

SMØRING AF KÆDEN - FOR DE SMÅ

Denne opgave skal først demonstreres af en voksen. Målet er at vise børnene, hvordan man vedligeholder sin cykelkæde, så det ikke bliver for hårdt at træde i pedalerne, eller at den i værste fald sætter sig fast eller falder af.

Det kan let blive noget griseri, når man smører kæden. Så skift til "arbejdstøj" og ha´ masser af klude klar til at tørre gulvet, cyklen og hænderne.

Start med at gøre kæden ren. En kæde bliver utrolig snavset af gammel olie, jernspåner, sand, grus og andre ting fra vejen. Brug derfor en tand- eller opvaskebørste til at rense alt skidt af kæden. Husk også at dreje kæden af og til, så den del af kæden, der sidder omkring tandhjulene, også bliver ren.

Nu skal kæden smøres. Det bedste er at bruge universalolie. Men der findes også andre smøremidler – spørg en cykelhandler. Imens cyklen bliver smurt, skal I huske at tjekke, om der er stive led. Drej ledene frem og tilbage, indtil de bevæger sig frit.

Når kæden er smurt, skal I fjerne det overskydende olie med en klud. Ellers kan det svine buksebenet og samle ny snavs på kæden.

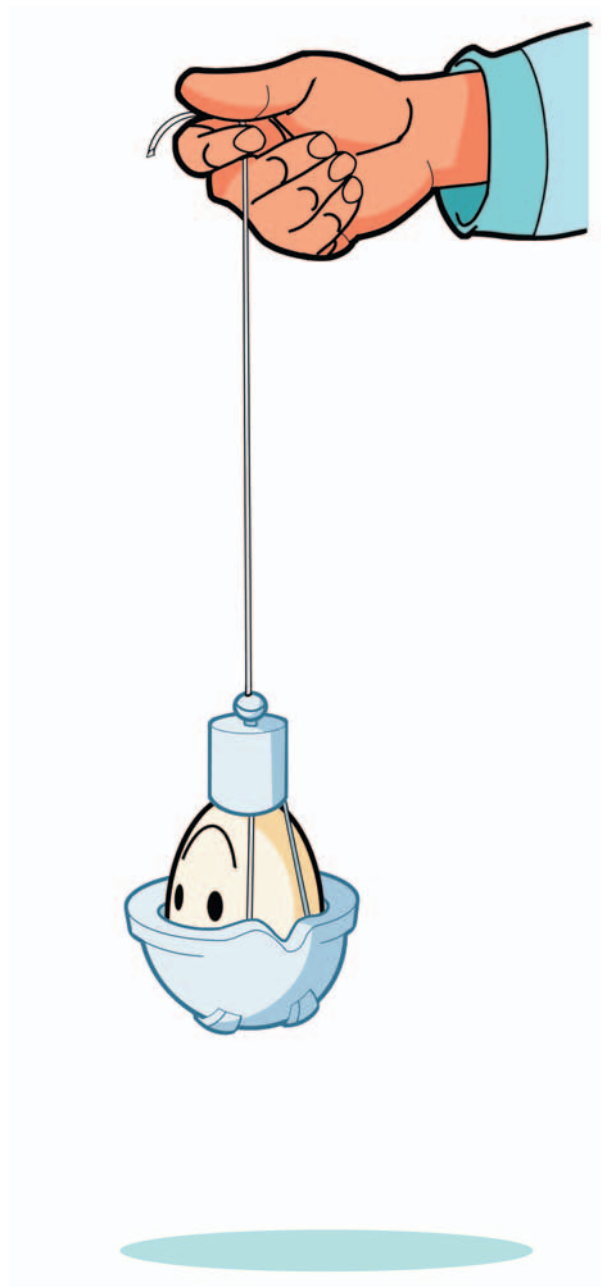

TEST ÆGGET – FOR ALLE

Denne øvelse illustrerer, hvor godt en cykelhjelm faktisk beskytter – selv noget så skrøbeligt som et æg. Øvelsen kræver hjælp fra en voksen. I skal bruge den lille cykelhjelm og nogle almindelige æg. Saml børnene så alle kan se. For at gøre det sjovere, kan I tegne ansigt på ægget og give det et navn, fx Asger.

Spænd hjelmen fast på Asgers hoved ved at lægge ægget i med spidsen ud af hjelmen og stramme til. Fortæl historien om Asger, der er ude at cykle og pludselig falder af cyklen. Der sker ingenting, fordi Asger har cykelhjelm på. Hold snoren i strakt arm og lad hjelmen falde. Næste dag er Asger igen ude og cykle, men har glemt hjelmen. Han falder igen. Læg ægget i en plastikpose og lad det falde på jorden. Bagefter kan I snakke om, hvorfor det er så vigtigt at huske hjelmen.

Efter demonstrationen kan børnene hver især male deres eget æg. Hjælp med at spænde hjelmen på, og lad dem selv prøve at slippe snoren. Børnene kan også tegne deres æg på papir, både med og uden helm – men hvor ægget er faldet af cyklen. Send tegningerne ind til sikkertrafik.dk/detlillekørekort. Vi lægger de bedste på.

TRAFIKSLANGEN – FOR DE SMÅ

Denne leg foregår udendørs. Børnene skal tegne en bane op i kridt i form som en slange med en masse felter. Ca. 1/3 af felterne tegnes som trafikskilte på asfalten med kridt.

I kan bruge de laminerede skilte til at tegne efter. Der kan være fire børn med ad gangen + en dommer.

Børnene skiftes nu til at kaste med en terning og hopper terningens øjne frem på ét ben. Lander man på et skilt, læser dommeren kommandoen op. Den som kommer først vinder.

Kommandoer til de enkelte skilte i trafikslangen:

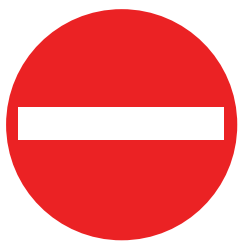
- Højtænder: Vent en omgang
- Ubetinget vigepligt: Hink et felt tilbage
- Ensrettet: Stil dig ned ved siden af den bagerste
- Indkørsel forbudt: Hink tre gange på stedet på ét ben!
- Cykel og gangsti/fællessti: Hink tre felter frem
- Fodgængerfelt: Kig til begge sider og hink ét felt frem
- Glat vej: Gå ned på alle fire og kravl to felter frem
- Farligt vejkryds: Alle andre skal gå ét felt tilbage
- Rundkørsel: Hink en hel gang rundt om dig selv
- Indsnævret vej: Hink et felt frem med siden til!

TRAFISK (KLIP UD OG LIM SAMMEN) – FOR DE SMÅ

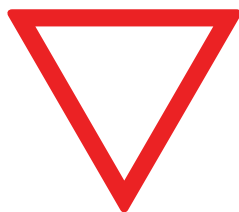
Print de tre Trafisk-ark ud i farve, hvis I kan. Alle arkene skal printes to gange, så der er to af hvert kort. Klip alle kort ud og lim sammen med bagsiderne.

INDKØRSEL FORBUDT
Forbudt at køre ind, uanset hvad man kører på.

HAJTÆNDER
Stop og hold tilbage for krydsende trafik fra begge sider.

UBETINGET VIGEPLIGT
Hold tilbage for al kørende trafik fra begge sider.

ENSRETTET
Man må kun køre i pilens retning.

RUNDKØRSEL
Advarer om rundkørsel forude.

FODGÆNGERFELT
Her skal man gå over vejen.

FARLIGT VEJKRYD
Hvor den krydsende trafik altid skal holde tilbage.

GLAT VEJ
Kørebanen kan være glat i frostvejr.

CYKEL OG GANGSTI/FELLESSTI
Her skal cyklister og fodgængere deles om stien.

HÅND OP
Når du skal stoppe, skal du række hånden op i luften.

HÅND TIL VENSTRE
Når du skal dreje til venstre, skal du række venstre hånd ud.

HÅND TIL HØJRE
Når du skal dreje til højre, skal du række højre hånd ud.

TRAFISK (KLIP UD OG LIM SAMMEN) – FOR DE SMÅ

BRUNO

Her står Bruno og drømmer om dengang, han selv var politielev.

NILLER

Der er mange svære ting, man skal lære, når man tager Det Lille Kørekort.

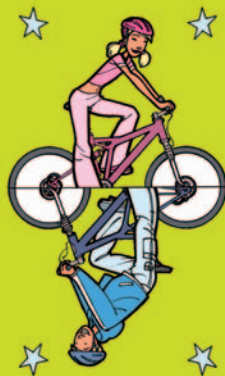

BRUNO & NILLER

De sjoveste politimænd i byen!

TRAFISK - REGLER

I "Trafisk" kan der være op til seks spillere. Alle starter med tre kort på hånden. Resten lægges i form som en hjatand på bordet. Man skiftes til at spørge efter de trafiktegn, der er vist på kortene, og så gælder det om at samle stik. Der er ét stik til hvert tegn. Hvis modstanderen ikke har det kort, der bliver spurgt om, siger han "TRAFISK", og man tager et kort fra bordet. Den, der har flest stik til sidst, har vundet. Kortene kan også bruges til Memory.

ØVELSER DER ER BEDST OM EFTERÅRET - ELLER NÅR DET ER MØRKT

I efterårsmånederne bliver dagene kortere, og det er vigtigt at blive set i mørket. Her er nogle ideer til, hvordan I kan holde temadage med fokus på lygter og reflekser. Følg også med på www.sikkertrafik.dk/detlillekørekort og læg mærke til posten fra Rådet for Større Færdselssikkerhed. Der bliver noget at se frem til!

MØRKETIDEN

Gode reflekser og lygter gør børnene mere synlige i mørke, og mange ulykker kan undgås. Det er især vigtigt at huske reflekser og lygter om vinteren, hvor der er mange mørketimer. Reflekserne kan sidde på cyklen, tøjet, sko eller skoletasken. Lygterne skal placeres foran og bagpå cyklen, så man kan ses både forfra og bagfra. Husk at det kun er baglygten, der må blinke.

I de senere år har der været en del dårlige reflekser i omløb. Det er derfor vigtigt, at I fortæller forældrene, at de skal købe godkendte reflekser, som kan ses på afstand. I kan kende de godkendte reflekser på mærket: EN 13356.

På disse sider har vi samlet et udvalg af øvelser og lege, der skal få børnene til at opleve, hvor svært det er at blive set i mørket, hvis man ikke husker lyset eller bærer reflekser.

PLUK I ØVELSERNE FRA FORÅRET

I må meget gerne binde en sløjfe til forårs-øvelserne, når I kommer til efteråret. Gense fx videoen, tal om oplevelserne og lav nogle af de

mest populære øvelser igen. Husk også at fortælle forældrene, at I laver temadage igen, så børnene husker deres cykler, lygter og reflekser.

CYKELTJEK VINTER - ALLE

Ligesom cykeltjekket i foråret, kan I give børnenes cykler det store vintertjek. Brug de samme øvelser som om foråret, men tilføj et reflekstjek og et lygtetjek. Her er det særlig vigtigt, at I får diskuteret placering og vedligeholdelse af reflekser og lygter. Men også at I snakker med børnene om, hvorfor det er så vigtigt at huske lygterne og blive set i mørket. Kontakt evt. jeres lokale cykelhandler igen og hør, om han kan komme på besøg og gennemgå en eller flere af børnenes cykler.

REFLEKSJAGTEN - SMÅ

Få børnene til at tage reflekser med i SFO'en eller fritidshjemmet – mind evt. forældrene om det. Læg dem alle sammen rundt omkring på gulvet i et mørkt lokale. Gem også nogle af dem. Del børnene op i to hold. Hvert hold har en forlygte. Det hold som finder flest reflekser har vundet. Hvis nogle reflekser er svære at se, er

det måske fordi, de ikke er godkendte. Fortæl børnene hvorfor man skal bruge gode reflekser.

LYGTEMANDENS BLINDEBUK - ALLE

Denne øvelse kræver et mørkt rum, der helst skal være møbleret. Sluk alt lys, så der bliver bælgmørkt. Vælg en 'lygteemand', som skal have en forlygte. Resten skal have synlige reflekser på kroppen. Nu skal lygteemanden finde dem med reflekser – og når han fanger én, skal han føle sig frem til, hvem det er. Man må ikke kilde eller bruge lygten til at se, hvem man har fanget! Bliver man gættet, overtager man rollen som lygteemand.

STYR PÅ REFLEKSERNE! - STORE

Send os nogle historier om reflekser og cykellygter. De må gerne være fjollede, triste, søde eller sjove. I finder helt selv på! De bedste lægger vi på www.sikkertrafik.dk/detlillekørekort

LYGTE- OG REFLEKSTEST - ALLE

En cykellygte skal kunne ses på 300 meters afstand. Og en refleks skal kunne ses på 140 meters afstand. Hvis der er nogenlunde mørkt uden for, kan I jo prøve at tage alle jeres lygter og reflekser med ud. Gå 140 meter væk og lys med en kraftig lygte mod reflekserne – kan de ses? Gå 300 meter væk – kan lygten stadig ses?

KONKURRENCE PÅ NETTET - ALLE

For at få alle de nye regler og informationer godt ind under huden, afvikler vi igen til efteråret en stor fælleskonkurrence på www.sikkertrafik.dk/detlillekørekort, hvor børnene kan teste deres viden og konkurrere med alle de andre SFO'er og fritidshjem. Vi sender et brev, når vi nærmer os.

God fornøjelse!

ØVELSER DER ER BEDST OM EFTERÅRET - ELLER NÅR DET ER MØRKT

MORSELEG - STORE

Denne øvelse kan være lidt svær, for man skal først lære morsealfabetet. Men når man kan det, er det rigtig sjovt at prøve at gætte med. En voksen skal hjælpe børnene i gang. I skal bruge en forlygte til at morse med, én der styrer lygten og papir og blyanter til resten af børnene. Lygtestyreren skal langsomt blinke sætningerne, og de andre børn skal gætte, hvad spørgsmål og svar er. Del jer op i hold, så er det sjovere!

I kan også dele sætningerne ud og få børnene til at oversætte – og svare. Vil I lave flere sætninger, kan I finde en morse-oversætter på: <http://spejderbyen.dk/kode/>

/ betyder nyt bogstav, // betyder nyt ord. – betyder langt blink, . betyder kort blink.

FACIT TIL MORSELEG

Her er de rigtige spørgsmål og svar til morselegen.

1. Må du køre uden lys, når det er mørkt?

Svar: Nej

2. Hvornår skal du bruge lygter på cyklen?

Svar: I lygtetændingstiden mellem solnedgang og solopgang

3. Hvor langt skal dine cykellygter kunne ses?

Svar: 300 meter

4. Hvor langt væk skal dine reflekser kunne ses?

Svar: 140 meter

5. Skal du have reflekser i hjulene på din cykel?

Svar: Ja, i egerne eller på selve dækket

6. Må din baglygte blinke?

Svar: Ja, men det må forlygten ikke

7. Må din forlygte blinke?

Svar: Nej

MORSEALFABETET

A	B	C	D	E	F	G	H
.-	-...	-.-.	-..	.	...-	--.	....
I	J	K	L	M	N	O	P
..	.----	-.-	.-..	--	-.	---	.-.-.
Q	R	S	T	U	V	W	X
---.	.-.	...	-	..-	...-	.-.	-.-
Y	Z	Æ	Ø	Å		1	2
-.--	--..	.-.-	----	.-.-.		.-----	..----
3	4	5	6	7	8	9	0
...--	....-	.....	-....	--...	---..	-----	-----

SPØRGSMÅL TIL MORSELEG

1. --/...-//-.//--/----./-./...-/-
..//-.//...-/----//.../ , /-./...-/-//-.//-
//./-.///--/----./-./-/-//?

2. ....//...-/----/-.-/-.-.-.-//.../-.-/-.-
..//-.//...-//...-./-.-/----//...-./-.-.-.-/-
//.-.///...-./-.-.-//...-/-.-.-.-//...-./-//?

3. ....//...-/----/-.-//-.//-.//...-/-.-/-
/-.-.-//...-./-./-.///...-/-.-.-.-//...-./-
..//...-/-.-.-.-//...-/-.-.-.-//...-/-
..//...-//...-//?

4. ....//...-/----/-.-//-.//-.//...-/-.-/-
.-.-.-//...-/-.-.-.-//...-//...-//...-//...-
.-.-.-//...-//...-//...-//...-//...-//...-
..//...-//...-//?

5. .../-.-/-.-.-//...-//...-//...-//...-//...-
..//...-//...-//...-//...-//...-//...-//...-
..//...-//...-//...-//...-//...-//...-//...-
..//...-//...-//?

6. --/...-//-.//--/-.-//...-/-.-.-.-.-.-/-
-.-//...-.-.-.-.-.-.-.-.-//?

7. --/...-//-.//...-//...-//...-//...-//...-
/-.-.-//...-.-.-.-.-.-.-.-.-//?